U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **P. Y.**, zast. Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, Ph.D., advokátem, se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 8. 2016, č. j. 2 Az 5/2013 - 151,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 12. 3. 2013, č. j. OAM-82/ZA-ZA06-K01-2011, žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů. Žalovaný v odůvodnění rozhodnutí konstatoval, že neshledal žádnou souvislost mezi důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu a tvrzením žalobce, že *„v roce 2007 založil na Ukrajině firmu zabývající se prodejem diamantů a šperků „Diamant International“, v důsledku čehož měl být celkem třikrát (jednou v roce 2007 a dvakrát v období jara a léta roku 2008) kontaktován pracovníkem ukrajinské tajné služby SBU, který ho měl nutit ke spolupráci, respektive měl po žadateli požadovat poskytování informací o klientech firmy, a to i z české strany, dále o českém zakladateli firmy a posléze i informace vojenského a ekonomického charakteru. Poté, co žadatel odmítl, tak mu příslušné orgány jeho země měly odmítnout vydat nový cestovní doklad s tím, že na jeho případ je dána „plomba“ SBU.“* Žalovaný, zejména na základě informací získaných od Ministerstva zahraničních věcí, učinil závěr, že žalobce svá tvrzení účelově vygradoval ve snaze legalizovat svůj pobyt v České republice a získat některou formu mezinárodní ochrany.

Obavy žalobce, že by mohl být po návratu do země svého občanství, tedy na Ukrajinu, vážněji perzekuován, podle žalovaného nejsou skutečné. Žalobcem uvedená tvrzení žalovaný označil jako nevěrohodná z důvodu značného množství nesrovnalostí a rozporů. Konkrétně žalovaný poukázal na informaci Ministerstva zahraničních věcí ze dne

8. 6. 2012, č. j. 93788/2012-KKM, a uvedl, že „[...] *po porovnání výše citované informace s údaji sdělenými žadatelem dospěl k závěru o nevěrohodnosti žadatelových tvrzení ohledně jím předestřeného pronásledování jeho osoby ze strany státních orgánů Ukrajiny. Správní orgán si přitom je vědom toho, že uvedená informace příběh žadatele označuje za stejnou měrou pravděpodobný stejně jako smyšlený a v úvahu bere i to, že všechny podrobnosti konkrétního případu nemohly být zastupitelským úřadem s ohledem na nutnost naprostého utajení totožnosti žadatele zjištěny. Z důvodu ověření věrohodnosti žadatele však správní orgán rovněž pečlivě posoudil všechny výpovědi jmenovaného, které tento učinil v průběhu řízení, a to jak zvlášť, tak v jejich vzájemné souvislosti a rovněž v souvislosti s výše uvedenou informací, přičemž právě na základě výsledků tohoto posouzení nemůže správní orgán pominout značné množství zásadních rozporů a nesrovnalostí, které se v průběhu správního řízení objevily a které nelze rozhodně označit za natolik nevýznamné, aby neměly vliv na celkový pohled správního orgánu na přesvědčivost žadatelových tvrzení. Co se týká osoby údajného pracovníka SBÚ, který měl žadatele v letech 2007-2008 na Ukrajině celkem třikrát kontaktovat, žadatel v pohovoru dne 30. 3. 2011 tvrdil, že se „domnívá“, že šlo o pracovníka předmětné organizace, výslovně uvedl, že se mu muž představil, ale nesdělil, z jaké pozice, či funkce s ním jedná. Podle pohovoru ze dne 26. 1. 2012 se však tato osoba již měla žadateli výslovně představit jako pracovník SBU, což v pohovoru předešlém žadatel svojí výpovědí v podstatě popřel, a správní orgán tak nemůže k tomuto rozporu přistoupit jinak, než jako ke snaze žadatele dodat svým slovům na významu a závažnosti. K tomuto závěru ostatně vedou správní orgán i další žadatelova sdělení, kdy tento nejprve na otázku správního orgánu, zda přicházel do kontaktu s informacemi vojenského či významného ekonomického charakteru, odpověděl, že ano v letech 1986-1990, jelikož byl stíhacím letcem, aby dále začal utvrzovat, že se jako poradce angažoval při zamýšleném prodeji do Ruska a na Ukrajinu letadel MIG 21 v roce 2003 a také při návštěvě ukrajinské státní a nikoliv soukromé firmy, tedy firmy ukrajinskými státními orgány přímo kontrolované. Ostatně pokud by ukrajinské státní orgány měly o osobu žadatele a o jeho postih reálný zájem a skutečně chtěly zamezit jeho vycestování z Ukrajiny, jak žadatel tvrdí, měly tak při jím tvrzených opakovaných cestách v letech 2007-2008, kdy údajně podnikal velmi časté obchodní návštěvy Ukrajiny (až 8x ročně, a to i mezi tvrzenými rozhovory s údajným pracovníkem SBU), jistě možnost učinit. K ničemu takovému ale nedošlo, naopak, žadateli bylo podle jeho tvrzení dokonce umožněno získat firemní licenci, přestože mu bylo údajně vyhrožováno jejím nevydáním a svoji vlast opouštěl, jak sám uvedl, bez potíží. Ostatně správní orgán má značné pochybnosti o tom, že by státní orgány žadatelovy vlasti projevily jím předestřený zájem o jeho osobu i z toho důvodu, že žadatel, byť se prezentuje jako obchodník s diamanty, tak (jak sám ostatně připustil) ekonomicky či politicky významné kontakty neměl a i o jeho postavení jako obchodníka s diamanty lze na základě výše citované informace, která žadatelem tvrzené ukončení činnosti firmy „DIAMANT INTERNATIONAL“ jednoznačně popírá a osobu žadatele v souvislosti s touto firmou vůbec nezmiňuje, s pravděpodobností hraničící s jistotou pochybovat. Správní orgán nemohl také přehlédnout žadatelovy poněkud vyhýbavé odpovědi při pohovoru provedeném s ním dne 26. 1. 2012 na dotazy kladené mu ohledně popisu jeho konkrétní role v jím údajně zprostředkovávaných obchodech v ČR, kdy nechtěl jmenovat jména konkrétních osob, a to přestože byl poučen o tom, že správní orgán dbá při zjišťování skutečného stavu věci na ochranu jeho osobních údajů. Správní orgán tak s ohledem na výše uvedené nabyl důvodného přesvědčení, že žadatel se snažil o účelové vygradování svého azylového příběhu, respektive nadhodnocení významu svého postavení na Ukrajině a s tím spojeného zájmu státních orgánů o svoji osobu, a to s cílem získat některé z forem mezinárodní ochrany.*“

Pro uvedený závěr podle žalovaného svědčí dostatek nashromážděných podkladů, a proto již v řízení nebylo nutné provést žalobcem navržený důkaz spočívající ve vyžádání informací od Úřadu pro zahraniční styky a informace. Žalovaný se dále zabýval otázkou, zda žalobce naplnil důvody pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny, humanitárního azylu či doplňkové ochrany podle § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Žalovaný učinil závěr, že v případě žalobce nejsou splněny zákonné podmínky pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny. Rodinná, sociální, ekonomická ani zdravotní situace žalobce totiž neodůvodňuje udělení humanitárního azylu. Podle žalovaného rovněž není důvod se domnívat, že by žalobci po návratu na Ukrajinu hrozilo nelidské nebo ponižující zacházení a trestání ve smyslu judikatury Evropského soudu pro lidská práva, popřípadě uložení či vykonání trestu smrti. Žalovaný tedy žalobci neudělil ani doplňkovou ochranu.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 2. 4. 2014, č. j. 2 Az 5/2013 - 51, zamítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného. Proti tomuto rozsudku podal žalobce kasační stížnost. Nejvyšší správní soud následně rozsudkem ze dne 10. 7. 2014, č. j. 4 Azs 119/2014 - 43, zrušil naposledy uvedený rozsudek a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení, přičemž jej zavázal právním názorem, podle kterého byl tento soud povinen znovu posoudit všechny žalobní námitky žalobce v souladu s § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), tedy vzhledem ke skutkovému stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného. V novém řízení Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 2. 9. 2015, č. j. 2 Az 5/2013 - 108, znovu zamítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného. I tento rozsudek však ke kasační stížnosti žalobce zrušil Nejvyšší správní soud, a to rozsudkem ze dne 9. 12. 2015, č. j. 4 Azs 226/2015 - 37. V odůvodnění vysvětlil, že Městský soud v Praze zatížil žalobní řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé, neboť při posuzování důvodů pro udělení doplňkové ochrany ignoroval závazný právní názor Nejvyššího správního soudu uvedený v rozsudku ze dne ze dne 10. 7. 2014, č. j. 4 Azs 119/2014 - 43, a vybočil z rámce daného § 75 s. ř. s., když konstatoval, že žalobci po návratu do země jeho občanství nehrozí vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu, neboť na Ukrajině došlo ke změně společenských poměrů. K této změně však, i podle tvrzení Městského soudu v Praze, mělo dojít až po rozhodnutí žalovaného. Nejvyšší správní soud rovněž shledal, že rozsudek ze dne 2. 9. 2015, č. j. 2 Az 5/2013 - 108, není přezkoumatelný, neboť Městský soud v Praze opomenul námitku ohledně délky lhůty, kterou žalovaný poskytl žalobci k vyjádření k podkladům rozhodnutí.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 24. 8. 2016, č. j. 2 Az 5/2013 - 151, v novém řízení zamítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného. V odůvodnění se zabýval otázkou, zda žalobce splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. K podmínce podle § 14a odst. 2 písm. a) zákona o azylu uvedl, že trest smrti byl na Ukrajině zrušen již v roce 2000 a žalobce ani není na Ukrajině trestně stíhán. K podmínce podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu soud poukázal na sdělení žalobce, která učinil v průběhu správního řízení, totiž, že v minulosti opakovaně cestoval mezi Českou republikou a Ukrajinou, aniž by měl nějaké problémy. Podle soudu tak žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí žádné nebezpečí, a to tím spíše, že na Ukrajině došlo ke změně společenských poměrů. K podmínce doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu soud uvedl, že ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí na Ukrajině k žádnému válečnému konfliktu nedocházelo, přičemž v současnosti dochází toliko k

vnitrostátnímu konfliktu, a to ve východní části země, přičemž žalobce se během svých pobytů v zemi původu zdržoval v klidné, centrální části. K námitce ohledně délky lhůty, kterou žalobci stanovil žalovaný k vyjádření k podkladům řízení, soud uvedl, že si lhůtu stanovil žalobce a k podkladům rozhodnutí se vyjádřil.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“). Konstatoval, že kasační stížnost je přijatelná, neboť přesahuje vlastní zájmy stěžovatele a směřuje k otázce, kterou dosud Nejvyšší správní soud neřešil. Podle stěžovatele se jedná o otázku, zda lze považovat za legitimní, jestliže správní orgán v řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany odmítá provést klíčové důkazní návrhy, respektive odmítá obstarat důkazní prostředky, ačkoliv by tak mohl učinit bez jakýchkoliv potíží a nákladů, přičemž účastník řízení je nemůže obstarat svépomocí. Stěžovatel zdůraznil, že kasační stížnost je přijatelná také proto, že Městský soud v Praze opět nerespektoval právní názor, kterým jej zavázal Nejvyšší správní soud, a argumentoval změnou poměrů v zemi původu stěžovatele, k níž došlo až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Stěžovatel připustil, že se nejedná o výlučnou argumentaci, avšak soud ji v odůvodnění rozsudku mnohokrát zopakoval. Stěžovatel odmítl, že by zneužil institut mezinárodní ochrany, a zmínil, že posuzovaná věc je zatížena průtahy a dokládá selhávání české veřejné správy na úseku mezinárodní ochrany.

Stěžovatel připomněl, že v průběhu řízení několikrát navrhl, aby žalovaný prověřil jeho azylový příběh prostřednictvím Úřadu pro zahraniční styky a informace. Žalovaný však navržený důkaz neprovedl, dostatečně tak nezjistil stav věci ve smyslu § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, a postupoval v rozporu se zásadou in favorem libertati ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2013, č. j. 6 As 30/2013 - 42. Městský soud v Praze podle stěžovatele pochybil, když postup žalovaného aproboval a rozsudek v tomto ohledu zatížil nepřezkoumatelností. Stěžovatel konstatoval, že se mu v průběhu řízení podařilo obstarat potvrzení o nevydání cestovního dokladu, avšak žalovaný bez jakýchkoliv důkazů spekuloval, že se jedná o padělek, a proto k němu nepřihlédl. Soud se podle stěžovatele s tímto pochybením vůbec nevypořádal, a rozsudek tak zatížil nepřezkoumatelností. Stěžovatel uvedl, že v řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany důkazní břemeno neleží pouze na něm, ale také na žalovaném. V této souvislosti poukázal na příručku k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků Úřadu vysokého komisaře pro uprchlíky Organizace spojených národů. Stěžovatel poukázal na svůj azylový příběh a odmítl, že by jeho tvrzení byla vzájemně rozporná a tedy nedůvěryhodná. Uvedl, že popsaný průběh událostí na Ukrajině není nikterak výjimečný a po svém návratu do vlasti by byl perzekuován, přičemž poukázal na informaci Ministerstva zahraničních věcí ze dne 8. 6. 2012. Stěžovatel vysvětlil, že je příslušníkem sociální skupiny, která zastává liberální politické názory a odmítá spolupracovat s ukrajinskou tajnou službou. V důsledku toho mu však ukrajinské státní orgány odmítají vydat cestovní doklad, aby jej přinutily k návratu do vlasti a ke spolupráci pod pohrůžkou bezdůvodným trestním stíháním. Dovodil, že s ohledem na všechny skutečnosti splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu a žalovaný rozhodl v rozporu s nashromážděnými podklady.

Ve vztahu k podmínkám pro přiznání humanitárního azylu, popřípadě doplňkové ochrany podle § 14 a § 14a zákona o azylu stěžovatel poukázal na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové sp. zn. 52 Az 46/2003, rozsudek Krajského soudu v Praze sp. zn. 47 Az 114/2003 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2005, č. j. 4 Azs 421/2004 - 99, z nichž dovodil, že z žalobou napadeného rozhodnutí není zřejmé, z jakých osobních poměrů stěžovatele a poměrů na Ukrajině žalovaný vyšel. Stěžovatel připomněl, že v České republice bydlí jeho rodina, tedy manželka a syn s českým státním občanstvím. Stěžovatel má v České republice veškeré sociální a rodinné zázemí, které již na Ukrajině pozbyl, přičemž ukrajinské státní občanství má jenom proto, že v této zemi pobýval po skončení vojenské služby v době rozpadu Sovětského svazu. V důsledku neudělení mezinárodní ochrany a návratu do vlasti by stěžovatel podle svého názoru musel čelit nejen perzekucím, ale také rozpadu své rodiny, což ovšem odporuje mezinárodním závazkům České republiky. V této souvislosti stěžovatel poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2010, č. j. 2 Azs 14/2010 - 92, a ze dne 7. 12. 2011, č. j. 1 As 132/2011 - 51, a uvedl, že rozsudek Městského soudu v Praze je v podstatě nepřezkoumatelný, neboť a priori vyloučil jednu z forem mezinárodní ochrany z důvodu rodinné situace.

Stěžovatel také uvedl, že se v České republice léčí se zdravotními problémy a na Ukrajině by se mu dostalo výrazně horší péče. Městský soud v Praze opět pochybil, když v tomto směru aproboval závěry žalovaného. Stěžovatel poukázal na odlišný přístup žalovaného v mediálně známých případech jiných ukrajinských občanů. Namítl, že v jejich případech žalovaný seznal, že obavy z nezákonného postupu ukrajinských úřadů jsou namístě, zatímco v případě stěžovatele tak neučinil. Konstatoval, že v této souvislosti nikdy nezmiňoval případ bývalé premiérky, avšak jejího manžela, který nebyl politicky aktivní, a to ohledně posouzení identické otázky, tj. situace v zemi původu. Jestliže žalovaný v jednom případě shledal, že na Ukrajině nelze spoléhat na zákonnost jednání státních úřadů, nemohl vůči stěžovateli vycházet ze zcela opačných závěrů. Městský soud v Praze tuto námitku opomněl a nevypořádal se s ní relevantním způsobem. Podle stěžovatele soud rovněž pochybil, neboť se nevypořádal s námitkou ohledně zkrácení lhůty k vyjádření k podkladům rozhodnutí.

Vzhledem ke všem uvedeným skutečnostem stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek Městského soudu v Praze, jakož i rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný uvedl, že v průběhu řízení nezjistil žádné skutečnosti, které by odůvodňovaly poskytnutí mezinárodní ochrany stěžovateli. Stav věci přitom podle svého názoru zjistil v dostatečném rozsahu a s přihlédnutím k podkladovým informacím o Ukrajině. Žalovaný upozornil, že v odůvodnění svého rozhodnutí již vysvětlil, proč považoval tvrzení stěžovatele za nevěrohodná. Odkázal na svá dřívější vyjádření, nadto však zdůraznil, že své rozhodnutí považuje za zákonné. Žádost stěžovatele posoudil striktně individuálně s ohledem na jeho rodinné vazby, jakož i s ohledem na judikaturu Nejvyššího správního soudu. Žalovaný odmítl námitky vůči postupu správního orgánu v jiném správním řízení. K námitce, že Městský soud v Praze nerespektoval závazný právní názor Nejvyššího správního soudu, žalovaný uvedl, že Městský soud v Praze argumentoval změnou situace na Ukrajině toliko nad rámec jiné, primární argumentace, přičemž řádně odkázal na informace, které mu jsou známé z rozhodovací

činnosti i z veřejně dostupných zdrojů. V závěru žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2015, č. j. 2 Azs 148/2015 - 59, a dovodil, že Městský soud v Praze nepochybil, když se ztotožnil s jeho závěry. Vzhledem ke všem uvedeným skutečnostem žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, kasační stížnost přesahuje vlastní zájmy stěžovatele v následujících typových případech:

- kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu;
- kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně;
- kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně;
- kasační stížnost je dále přijatelná, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní pochybení se v konkrétním případě může jednat tehdy, pokud krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; popřípadě krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

Nejvyšší správní soud neshledává v kasační stížnosti relevantní argumenty svědčící pro její přijatelnost.

Z rozsudku napadeného kasační stížností Nejvyšší správní soud zjistil, že Městský soud v Praze opět argumentoval, v neprospěch stěžovatele, změnou společenských poměrů na Ukrajině, ke které došlo až po vydání rozhodnutí žalovaného, a to ve vztahu k posouzení podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. b) a c) zákona o azylu. Městský soud v Praze však odmítl, že by stěžovateli hrozilo skutečné nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání (§ 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu) primárně z jiného důvodu, než kvůli změně společenských poměrů, totiž proto, že azylový příběh stěžovatele posoudil jako nedůvěryhodný. Stejně tak Městský soud v Praze dospěl k závěru, že v případě návratu do vlasti by nebyl vážně ohrožen stěžovatelův život nebo lidská důstojnost z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu (§ 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu), primárně proto, že v době vydání žalobou napadeného rozsudku na Ukrajině žádný válečný konflikt neprobíhal, což vyplývá z podkladů nashromážděných ve správním

řízení, respektive ze zpráv o Ukrajině, které žádný konflikt nezmiňují, i z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 116/2015 - 34, podle kterého konflikt vznikl až na jaře roku 2014. Nadto, úvahy Městského soudu v Praze v souvislosti s novou situací na Ukrajině ve vztahu k § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu lze podle Nejvyššího správního soudu posoudit jako úvahy ve vztahu k naplnění zásady non-refoulement. Městský soud v Praze pochybil, když konstatoval, že aktuální situaci na Ukrajině zná z vlastní činnosti, aniž by odkázal na konkrétní řízení, ve kterých tyto znalosti nabyl. Podle Nejvyššího správního soudu se však nejednalo o pochybení, které by mělo vliv na zákonnost rozsudku, neboť je zjevné, že Městský soud v Praze by si měl být vědom aktuální situace na Ukrajině přinejmenším z judikatury Nejvyššího správního soudu, tj. například z rozsudku ze dne 22. 3. 2016, č. j. 9 Azs 295/2015 - 37, podle kterého „[b]*ezpečnostní situací na Ukrajině se kasační soud zabýval již několikrát a vyhodnotil, že „[n]a Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt", neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.*" *Odkázat lze také na rozhodnutí, ve kterých se této problematice věnoval, např. usnesení ze dne 31. 3. 2015, č. j. 4 Azs 15/2015 - 28, ze dne 30. 4. 2015, č. j. 9 Azs 13/2015 - 69, ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 - 31, či ze dne 11. 2. 2016, č. j. 9 Azs 287/2015 - 20.*" V souvislosti se zásadou non-refoulement a s vnitřním konfliktem na Ukrajině Městský soud v Praze správně posoudil, že stěžovatel se při svých návštěvách Ukrajiny zdržoval v Kyjevě, nikoliv tedy v oblastech zasažených ozbrojeným konfliktem, a že mu tak v aktuální situaci žádné nebezpečí nehrozí. Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že Městský soud v Praze sice pochybil, neboť v rozporu s § 75 s. ř. s. ve vztahu k § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu vycházel ze skutkového stavu, který nastal až po rozhodnutí žalovaného, pochybení však nemělo vliv na zákonnost rozsudku, neboť jeho výrok vzhledem k výše uvedenému stojí na úvahách, které tímto pochybením nebyly zasaženy.

Nejvyšší správní soud se již v rozsudku ze dne 9. 12. 2015, č. j. 4 Azs 226/2015 - 37, neztotožnil s námitkou, že Městský soud v Praze zatížil napadený rozsudek nepřezkoumatelností, neboť se nevypořádal s námitkou, že žalovaný neprovedl stěžovatelem navržený důkaz. Městský soud v Praze totiž na třinácté straně rozsudku ze dne 2. 9. 2015, č. j. 2 Az 5/2013 - 108, uvedl, že není myslitelné, aby tvrzení žadatelů o mezinárodní ochranu prověřovaly zpravodajské služby. Tímto závěrem soud odmítl přijatelnost navrhovaného důkazu nejen za účelem prověření stěžovatelem předložených potvrzení, ale i dalších souvisejících tvrzení. Uvedenou argumentaci sice Městský soud v Praze uvedl v rozsudku, který následně Nejvyšší správní soud zrušil, to však nikoliv z důvodu nepřezkoumatelnosti této části argumentace. Městský soud v Praze následně v rozsudku ze dne 24. 8. 2016, č. j. 2 Az 5/2013 - 151, nepřímo odkázal na část odůvodnění jeho předchozího rozsudku ze dne 2. 9. 2015, č. j. 2 Az 5/2013 - 108, která nebyla dotčena argumentací Nejvyššího správního soudu. Městský soud v Praze tak podle Nejvyššího správního soudu pochybil, neboť odkázal na rozsudek, který již v dané době neexistoval. Popsané pochybení však nebylo natolik zásadní, aby Nejvyšší správní soud jen na jeho základě znovu zrušil rozsudek Městského soudu v Praze z důvodu nepřezkoumatelnosti. Vzhledem k tomu, že Nejvyššímu správnímu soudu je znám obsah rozsudku ze dne 2. 9. 2015, č. j. 2 Az 5/2013 - 108, i rozsudku ze dne 24. 8. 2016, č. j. 2 Az 5/2013 - 151, je mu

známa i kompletní argumentace Městského soudu v Praze, se kterou se tak může, v souladu se zásadou procesní ekonomie, vypořádat již v tomto řízení o kasační stížnosti. K obdobným závěrům ostatně Nejvyšší správní soud dospěl například v rozsudku ze dne 29. 8. 2012, č. j. 8 As 2/2012 - 55.

Z hlediska zákonnosti namítaného postupu žalovaného Nejvyšší správní soud konstatuje, že podle § 3 písm. c) zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, patří Úřad pro zahraniční styky a informace mezi zpravodajské služby, přičemž podle § 8 odst. 3 téhož zákona „[z]*pravodajské služby předávají státním orgánům a policejním orgánům informace o zjištěních, která náleží do oboru jejich působnosti; to neplatí, jestliže by poskytnutí ohrozilo důležitý zájem sledovaný příslušnou zpravodajskou službou.*“ Stěžovatelem nastíněný příběh zahrnuje skutečnosti, které souvisí s činností zahraniční tajné služby, a ve smyslu § 5 odst. 2 uvedeného zákona proto spadá do oboru působnosti Úřadu pro zahraniční styky a informace. Tvrzení Městského soudu v Praze, že není myslitelné, aby tvrzení žadatelů o mezinárodní ochranu prověřovaly zpravodajské služby, tedy není správné. Podle § 8 odst. 3 zákona o zpravodajských službách je na uvážení zpravodajské služby, zda požadovaná informace je způsobilá ohrozit jí sledované zájmy, to však neznamená, že správní orgán není vůbec oprávněn požádat o poskytnutí informací. Návrh stěžovatele, aby žalovaný prověřil pravdivost jeho azylového příběhu dotazem u Úřadu pro zahraniční styky a informace tedy představoval návrh důkazního prostředku, který byl vhodný ke zjištění stavu věci ve smyslu § 51 odst. 1 správního řádu.

Podle Nejvyššího správního soudu však navzdory výše uvedenému žalovaný nebyl povinen vyhovět důkaznímu návrhu stěžovatele, a to proto, že jeho azylový příběh byl nevěrohodný ve všech relevantních aspektech žádosti ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, podle kterého „[ž]*alovaný může zcela vyloučit z celkového posouzení pouze ta fakta, u nichž je postaveno téměř najisto, že se nestaly (tj. neexistuje ani přiměřená pravděpodobnost, že k nim došlo). Ostatní tvrzení musí být součástí celkového posouzení rizika pronásledování, kde jim bude přisouzena váha podle míry pravděpodobnosti, s jakou lze soudit, že odpovídají skutečnosti. Jiná situace je, pokud je žadatel nevěrohodný ve všech relevantních aspektech své žádosti; v tomto případě (a pouze v tomto případě) může žalovaný bez dalšího posoudit žadatele jako nevěrohodného a nemusí detailně posuzovat jeho jednotlivá dílčí tvrzení.*“

Za relevantní aspekty stěžovatelova azylového příběhu, ve smyslu naposledy citovaného rozsudku, lze podle Nejvyššího správního soudu považovat působení stěžovatele ve společnosti Diamant International a jeho přístup k významným vojenským informacím o České republice, neboť právě v těchto souvislostech měli příslušníci ukrajinské tajné služby, během několika příležitostí, vyžadovat od stěžovatele spolupráci. Stěžovatel totiž tvrdí, že má odůvodněný strach z pronásledování, respektive vykonstruovaného obvinění z trestného činu, v návaznosti na skutečnost, že odmítl spolupracovat s příslušníky tajné služby a že mu v současnosti ukrajinské orgány veřejné moci odmítají vydat cestovní doklad. V této souvislosti Nejvyšší správní soud konstatuje, že v protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 26. 1. 2012 stěžovatel na otázku, zda je společnost na Ukrajině stále činná, odpověděl, že její činnost byla pozastavena a uvedl, že je ředitelem, tzn. statutárním orgánem společnosti, tudíž

ani není možné, aby byla činná. Na otázku, kolik má společnost zaměstnanců odpověděl, že sedmnáct. Z informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 8. 6. 2012, respektive z ukrajinského státního registru právnických a fyzických podnikajících osob, však vyplývá, že ředitelkou společnosti Diamant International je paní T. P. K., pro společnost pracují dvě osoby a není v procesu ukončení činnosti. Ministerstvo zahraničních věcí přitom konstatovalo, že z registru lze zjistit jméno a sídlo organizace, datum zápisu, jméno ředitele a údaje o statusu podnikání, tzn., zda je společnost aktivní. Žalovaný tedy vyvrátil věrohodnost stěžovatelova tvrzení, že působil ve společnosti Diamant International.

Žalovaný vyvrátil také věrohodnost tvrzení, že stěžovatel měl přístup k významným vojenským informacím o České republice. Podle stěžovatele se jednalo o informace z roku 2003 a 2005, které však z důvodu svého stáří nelze považovat za významné. Nadto, stěžovatel se k těmto informacím dostal coby poradce ukrajinské státní společnosti a není tedy jasné, proč by ukrajinská tajná služba usilovala o získání informací právě prostřednictvím stěžovatele. Podle Nejvyššího správního soudu tak ani tento zásadní aspekt stěžovatelova azylového příběhu není věrohodný.

Konečně, stěžovatel nebyl schopen popsat tvrzený průběh prvního jednání s příslušníkem ukrajinské tajné služby, aniž by svá tvrzení zatížil vzájemnými rozpory. Podle záznamu o pohovoru ze dne 30. 3. 2011 stěžovatel mluvil s mužem, o kterém se toliko domníval, že patří k ukrajinské tajné službě, zatímco podle záznamu o pohovoru ze dne 26. 1. 2012 se muž výslovně představil jako pracovník ukrajinské tajné služby. V protokolu ze dne 30. 3. 2011 přitom stěžovatel obsáhleji vysvětlil, že jeho domněnka vyplývala z povahy obchodní činnosti, kterou provozoval. Konkrétně sdělil, že „[…] *když někdo dělá takový byznys, jako jsou diamanty nebo zlato, tak musí počítat s tím, že se o něj budou státní služby zajímat.*“ Podle Nejvyššího správního soudu tedy není pravděpodobné, že by tato okolnost představovala detail, který stěžovatel vnímal toliko okrajově, a proto si jej dobře nezapamatoval. Nadto, Nejvyšší správní soud nemohl odhlédnout od skutečnosti, že stěžovatel odmítl uvést jména konkrétních osob, která jsou důležitá pro jeho azylový příběh. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že azylový příběh stěžovatele je ve všech podstatných aspektech nedůvěryhodný, a žalovaný tak nebyl povinen provést navrhovaný důkaz prostřednictvím Úřadu pro zahraniční styky a informace.

Stěžovateli lze přisvědčit, že v řízení o poskytnutí mezinárodní ochrany neleží důkazní břemeno výlučně na žadateli, to však platí toliko za předpokladu, že splnil povinnost tvrzení, a to tak, že nastíněný azylový příběh je alespoň základním způsobem konzistentní a koherentní, což se v posuzované věci nestalo. Nejvyšší správní soud současně nemohl přehlédnout, že stěžovatel toliko obecně odmítl existenci rozporů ve svých tvrzeních, aniž by se konkrétně vyjádřil ke konkrétním argumentům žalovaného. Samotné tvrzení, že azylový příběh, který stěžovatel popsal, není na Ukrajině nikterak výjimečný, neznamená, že je v případě stěžovatele také pravdivý.

Podle Nejvyššího správního soudu Městský soud v Praze nezaložil nepřezkoumatelnost svého rozsudku v souvislosti s námitkou, že žalovaný bez jakýchkoliv důkazů spekuloval o hypotetickém padělání předloženého potvrzení o nevydání cestovního dokladu. Na tuto žalobní námitku Městský soud v Praze reagoval v rozsudku ze dne 2. 9. 2015, č. j. 2 Az 5/2013 - 108, neboť uvedl, že „[n]*avíc předložené potvrzení o*

tom, že žalobci nebude cestovní doklad vydán, jsou v rozporu s fotokopií cestovního dokladu, kterou předložil žalobce správnímu orgánu 15. 3. 2011, a dle kterého byl dne 9. 12. 2008 pod č. j. PE776563 s platností do 9. 12. 2018 cestovní doklad vydán, avšak dle tvrzení žalobce mu tento cestovní doklad neměl být předán." Z obsahu a kontextu uvedeného závěru vyplývá, že Městský soud v Praze považoval stěžovatelem předložená potvrzení za nevěrohodná. Jinými slovy soud v tomto ohledu nezatížil rozsudek nepřezkoumatelností, neboť k námitce stěžovatele uvedl, že rozhodnutí žalovaného neobsahuje nepřípustnou spekulaci, ale závěr podložený rozpory v předložených dokumentech. Podle Nejvyššího správního soudu je však zásadní, že stěžovatelem předložené potvrzení nemá v posuzované věci žádný význam. Potvrzení totiž samo o sobě nepředstavuje důkazní prostředek, jehož prostřednictvím by bylo možné prokázat, zda ukrajinské státní orgány vystavily stěžovatele jakémukoliv nátlaku, natož zda jej pronásledovaly, popřípadě, zda má stěžovatel odůvodněné obavy z pronásledování. Potvrzení prokazuje právě jen to, že ukrajinské orgány stěžovateli nevydaly cestovní pas, aniž by z něj bylo možné dovodit, z jakého to bylo důvodu. V této souvislosti Nejvyšší správní soud opět uvádí, že žalovaný vyvrátil důvěryhodnost všech relevantních aspektů stěžovatelova azylového příběhu. I kdyby tak žalovaný připustil, že potvrzení je pravé a pravdivé, nemělo by to v posuzované věci žádný vliv na hodnocení podmínek pro poskytnutí mezinárodní ochrany. Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že v tomto směru žalovaný rozhodl v souladu s nashromážděnými podklady.

Nejvyšší správní soud se neztotožnil s tvrzením stěžovatele, že Městský soud v Praze založil nepřezkoumatelnost svého rozsudku, neboť nevypořádal žalobní námitku, že žalovaný v mediálně známých případech ukrajinských občanů nepožadoval, aby před podáním žádosti o mezinárodní ochranu uplatnili prostředky ochrany na Ukrajině, zatímco v jeho případě splnění této podmínky požaduje. Městský soud v Praze se k této námitce výslovně vyjádřil v rozsudku ze dne 2. 9. 2015, č. j. 2 Az 5/2013 - 108, když uvedl, že jednotlivé azylové příběhy nelze považovat za totožné, a proto ani není možné odkazovat na udělení azylu jiným osobám. Podle Nejvyššího správního soudu je uvedená úvaha Městského soudu v Praze v rozporu se zásadou legitimního očekávání podle § 2 odst. 4 správního řádu. Tato skutečnost ovšem nezakládá nezákonnost rozsudku. Poté, co žalovaný, Městský soud v Praze i Nejvyšší správní soud dospěli k závěru, že azylový příběh stěžovatele není důvěryhodný, totiž uvedená otázka nemá žádný právní význam. Podle žalovaného i obou soudů totiž není věrohodné, že by stěžovatel měl být v případě návratu do vlasti vystaven hrozbě, vůči které by se musel dovolávat mocenské ochrany.

Nejvyšší správní soud nepřisvědčil námitce, že žalovaný a priori vyloučil udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, popřípadě humanitárního azylu podle § 14 téhož zákona, z důvodu rodinné situace stěžovatele, respektive z důvodu jeho práva na sloučení rodiny a že v této souvislosti založil nepřezkoumatelnost svého rozhodnutí. Stejně tak Nejvyšší správní soud nepřisvědčil námitce, že Městský soud v Praze argumentaci žalovaného nereflektoval a nemístně suploval jeho úlohu. Podle Nejvyššího správního soudu žalovaný na straně 12 odůvodnění rozhodnutí výslovně uvedl, že cizinec může dojít k vážné újmě podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu i tehdy, pokud by jeho vycestování bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Porušení takových závazků však žalovaný na 14. straně odůvodnění rozhodnutí výslovně odmítl. Přitom zcela v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu dovodil, že samotná existence

rodinných vazeb nemůže odůvodnit udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. I podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2010, č. j. 2 Azs 14/2010 - 92, na který poukázal stěžovatel, totiž k udělení doplňkové ochrany nepostačuje samotná existence rodinných vazeb, ale musí k ní přistoupit skutečnost, že by vycestováním stěžovatele došlo k porušení čl. 8 Úmluvy. Ostatně, této skutečnosti si byl žalovaný vědom, neboť poukázal mimo jiné na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2011, č. j. 1 Azs 5/2011 - 36, a uvedl, že nic nebrání tomu, aby všichni členové stěžovatelovy rodiny realizovali rodinný život na Ukrajině. Rovněž Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 2. 9. 2015, č. j. 2 Az 5/2013 - 108, posoudil podmínky pro udělení doplňkové ochrany v souvislosti s rodinnými vazbami stěžovatele přezkoumatelným a zákonným způsobem, neboť na 14. a 15. straně odůvodnění rozsudku výslovně poukázal na rozdíly mezi nyní posuzovanou věcí a věcí vedenou pod sp. zn. 2 Azs 14/2010, přičemž se přiklonil se k závěrům žalovaného. Nejvyšší správní soud konstatuje, že udělení doplňkové ochrany podle § 14a azylového zákona v souvislosti s rodinnými vazbami stěžovatele představuje, v souladu s rozsudkem zdejšího soudu ze dne 17. 9. 2010, č. j. 2 Azs 14/2010 - 92, velmi výjimečnou situaci. Přitom samotná skutečnost, že stěžovatel má v České republice zázemí, zatímco na Ukrajině nikoliv, žije s manželkou českého státního občanství a jeho dospělý syn je již také občanem České republiky, takovou výjimečnou situaci nepředstavuje, a to ani s přihlédnutím ke skutečnosti, že se stěžovatel necítí být ukrajinským občanem.

Podle Nejvyššího správního soudu se žalovaný i Městský soud v Praze přezkoumatelným a zákonným způsobem vypořádali i s otázkou, zda stěžovatel splňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Žalovaný vysvětlil, co představuje „důvod hodný zvláštního zřetele“ a zabýval se jeho jednotlivými aspekty. Přitom dospěl k závěru, že důvod hodný zvláštního zřetele nenaplňuje konkrétní rodinná, sociální či ekonomická situace stěžovatele, popřípadě jeho zdravotní stav, respektive nižší úroveň zdravotní péče na Ukrajině. Z odůvodnění rozhodnutí je zřejmé, z jakých osobních poměrů stěžovatele žalovaný vycházel, a že přihlédl k lékařským zprávám, podle kterých stěžovatel trpí vysokým krevním tlakem. Na základě těchto zpráv však dovodil, že se stěžovatel nenachází v natolik závažné situaci, aby nemohl využít zdravotního systému ve své zemi, což odpovídá závěrům, které již dříve uvedl Nejvyšší správní soud například v rozsudku ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69. Městský soud v Praze se s těmito úvahami ztotožnil, přičemž Nejvyšší správní soud neshledal, že by přitom suploval úlohu žalovaného, jak obecně namítl stěžovatel.

Nejvyšší správní soud též neshledal, že by se Městský soud v Praze nevypořádal s námitkou stěžovatele, že mu žalovaný poskytl neúměrně krátkou lhůtu k vyjádření k podkladům řízení. Městský soud v Praze se uvedenou námitkou výslovně zabýval na deváté straně rozsudku ze dne 24. 8. 2016, č. j. 2 Az 5/2013 - 151, přičemž dovodil, že stěžovatel si lhůtu sám stanovil a v této lhůtě také předložil své vyjádření. Podle Nejvyššího správního soudu je přitom zásadní právě ta skutečnost, že se stěžovatel k podkladům rozhodnutí žalovaného vyjádřil, přičemž v průběhu řízení ani netvrdil, že ve vyjádření chtěl uvést další tvrzení, ale neměl k tomu dostatek času. I kdyby tedy žalovaný ponechal stěžovateli příliš krátkou lhůtu k vyjádření, nejednalo by se za daných okolností o pochybení, které by způsobovalo nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí ve smyslu například rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2008, č. j. 8 As

31/2006 - 78.

Vzhledem ke všem uvedeným skutečnostem Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že se Městský soud v Praze nedopustil zásadního pochybení, které by bylo důvodem pro přijatelnost kasační stížnosti. Tu proto Nejvyšší správní soud podle § 104a s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. prosince 2016

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu